

RAKETTI-hankkeen ohjausryhmän kokous 15.2.2010

Pöytäkirja

Aika: 15.2.2010 klo 12-16 Paikka: Opetusministeriö, Meritullinkatu 10, neuvotteluhuone Kalevala

Läsnä:

- Hannu Sirén, OPM, puheenjohtaja
- Ilmari Hyvönen, OPM
- Ari Ilkka, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto
- Harriet Kurtén, Åbo Akademi
- Klaus Lindberg, CSC
- Mikko Markkola, Tampereen yliopisto
- Jouko Paaso, Oulun ammattikorkeakoulu
- Tuulikki Paturi, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
- Mirja Pöhö, Hämeen ammattikorkeakoulu
- Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
- Markku Suvanen, OPM
- Juha Venho, CSC, ohjausryhmän sihteeri Pekka Linnan sijaisena
- Tuija Raaska, CSC, ohjausryhmän sihteeri
- Ahti Planman, Itä-Suomen yliopisto, asiantuntijajäsenenä

1. Kokouksen avaus ja OPM:n ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja kertoi OPM:ssä kevään mittaan ajankohtaisista asioista ja tapahtumista. Kevään aikana valmistellaan virkamiestasolla rakenteellisen kehittämisen edistämiseen liittyviä asioita, ja toisaalta valmistellaan linjauksia liittyen tutkintorakennemuutokseen ja opintojen nopeuttamiseen. Kevään aikana käydään myös ammattikorkeakoulujen sopimusneuvottelut sekä keskustelut viiden yliopiston strategioista. Kaikilla näillä voi osaltaan olla vaikutuksia hankkeen etenemiseen. Puheenjohtaja kehotti tutustumaan myös TUTKAS (Tutkijoiden ja kansanedustajien seura) seminaarin kalvoihin.

2. Työjärjestyksen hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Ohjausryhmä ei ehdottanut korjauksia edellisen kokouksen pöytäkirjaan, joten se hyväksyttiin muutoksitta.

4. RAKETTI-hankkeen yleiset asiat: roadmap ja palvelujen käynnistymisen aikataulu

Klaus Lindberg esitteli hankkeen taloustilanteen. Edelliseltä vuodelta jäi käyttämättä rahaa, koska pilotteihin liittyviä laskutuksia on siirtynyt kuluvan vuoden puolelle. Ohjausryhmällä ei ollut huomauttamista talousarvioon, joka on parhaimmillaankin suuntaa antava.

Klaus Lindberg esitteli RAKETTI-hankkeelle roadmapin, jonka yhteydessä ohjausryhmä keskusteli hankkeen yleisestä etenemisestä. Hanketta haluttaisiin vauhdittaa etenkin OPI-osahankkeen osalta, jossa odotukset ovat suuret ja toisaalta pohjatyo yhteisine tavoitetiloineen jo hyvin valmisteltuna ja tehtynä.

Mahdollisella lisärahoituksella pystyttäisiin nopeuttamaan osahankkeita jonkin verran. Tämä tapahtuisi lähinnä ostamalla osahankkeisiin liittyvää työtä korkeakouluilta.

Todettiin, että hankkeen jatkorahoitusta voitaisiin hakea SADe-rahoituksen lisäksi ESR-rahoitusohjelmista. ESR-rahoituksen haku on syksyllä 2010. Tällöin kuitenkin tarvittaisiin hakijataho, eli käytännössä taho, jonka katsottaisiin jatkossa vastaavan opintohallinnon perusjärjestelmän kehittämisestä ja palvelun tuottamisesta. Konsortiomallia ei pidetty toimivana ratkaisuna. Ohjausryhmä keskusteli mahdollisista tahoista, jotka voisivat olla riittävän asiantuntevia ja riittävän kiinnostuneita asiaa hoitamaan. Todettiin, että OPI-osahankkeen myötä tätä osaamista ollaan oltu kokoamassa CSC:hen. Samanaikaisesti tälle organisaatiolle olisi tarjolla toimimista useampienkin nykyisin käytössä olevien järjestelmien ”kotipesänä”, kuten esim. JOOPAS. Kaikissa näissä liittynäisissä ei niinkään ole kyse teknisestä pohjasta vaan kansallisen, organisatorisen toiminta- ja palvelumallin kehittämisestä ja sen mukaisen palvelun tuottamisesta.

Ohjausryhmä keskusteli mahdollisista vaihtoehdoista toimittaja- ja palveluntuottajaorganisaatioksi.

Ohjausryhmä päätti, että OPI-palvelukokonaisuudelle liitännäisineen lähdetään hakemaan siitä vastaavaa organisaatiota kevään aikana. **Ohjausryhmä päätti**, että CSC laati kesäkuun kokoukseen pohjaesityksen sellaisesta OPI-palvelukokonaisuudesta, johon CSC pystyy sitoutumaan.

Ohjausryhmä keskusteli edelleen rahoituksesta eri näkökulmista. Todettiin, että malli voisi olla sellainen, että ne korkeakoulut, jotka lähtevät ensimmäisinä mukaan, pääsevät julkisen rahoituksen piiriin, myöhemmin mukaan tulevilla ovat asiakkaita ja tulevat mukaan omalla kustannuksellaan.

Ohjausryhmä keskusteli siitä, millaisiin korkeakoulukohtaisiin kustannuksiin tulee OPI:n osalta varautua ensi vuodelle. Budjettivaraukset tehdään toukokuussa, joten tämä tieto tarvittaisiin siinä vaiheessa. Todettiin, että tällä hetkellä olevan tiedon varassa summaa ei voida ilmoittaa, se tarkentuu myöhemmin keväällä.

Ohjausryhmä palasi keskusteluun taloustilanteesta ja vuoden 2010 budjetista. Ehdotettiin, että KOKOA-osahankkeeseen varattaisiin enemmän rahaa, etenkin käsikirjaosuuteen. Todettiin, että mikäli tämä on kokonaisbudjetin liikkumavaran puitteissa, näitä tavoitteita voidaan edistää ja toisaalta, että asiaan palataan KOKOA-koordinaatioryhmän perustamisesta keskusteltaessa.

Klaus Lindberg alusti kokonaisarkkitehtuurityön, laatutyön ja benchmarkingin yhteydestä. Hän esitteli asiaa Turun ammattikorkeakoulun laatusyklin kautta. Ohjausryhmä keskusteli asiasta vilkkaasti; osin nähtiin asioiden kuuluvan yhteen ja toisaalta hämärtävän kokonaisarkkitehtuuriasiaa entisestään. Nähtiin, että korkeakouluilla ei ole yhtä omistajatahoa kokonaisarkkitehtuurille ainakaan tällä hetkellä, jolloin helposti tietohallinto vastuutetaan panemaan toimeen asiat, joilla sitä edistetään. Toisaalta kokonaisarkkitehtuuri on kokoava teema korkeakoulun johtamisen ja toiminnan organisoimisen alla.

Klaus Lindberg esitteli tilastoja siitä, kuinka paljon työpäiviä korkeakoulut ovat sijoittaneet RAKETTI-hankkeeseen, etenkin ohjausryhmien ja kokousten muodossa. Ohjausryhmä keskusteli mahdollisuudesta laskea myös pilottien työ mukaan, mutta nyt on pidetty kirjaa vain tilatusta työstä.

Ohjausryhmä keskusteli hankepelisäännöistä nykytilanteen valossa. Ehdotettiin, että Oppijan palvelukokonaisuudesta lisätään muutama maininta ja toisaalta, että ohjelmistopoolin lisäksi vastaavasti koottaisiin osaamispoolia. Molemmat ehdotukset hyväksyttiin. CSC toimittaa korjatut pelisäännöt ohjausryhmälle.

5. XDW-palvelun käynnistäminen

Manne Miettinen esitteli ehdotuksen XDW-palvelun liiketoimintamalliksi ja teki ehdotuksen kustannustasosta, jolla CSC:n on mahdollista toimia palveluntuottajana jatkossa. Hän esitteli kolme eri tasoista ratkaisua, joilla korkeakoulu voi ottaa XDW-tietovarastopalvelun käyttöönsä sekä esitteli niiden hinta-arviot.

Ohjausryhmä keskusteli siitä, millä tasolla korkeakouluista viedään tietoja yhteiseen tietovarastoon. Tietovarastoa on nyt pääosin rakennettu siitä näkökulmasta, että korkeakoulu voi ostaa XDW-tietovaraston palveluna hankkimatta omaa tietovarastoa. Nyt kuitenkin nähtiin tärkeäksi toiminnallisuudeksi se, että tietovarastoa voidaan käyttää myös korkeakoulujen väliseen vertailuun.

Klaus Lindberg kertoi, että tietovarastoa on nyt rakennettu ajatellen OPM:n indikaattoritarpeita ja toisaalta yksittäisen korkeakoulun raportointitarvetta. Jos tavoitella muutetaan nyt siihen, että halutaan raportointia myös korkeakoulujen välille, niin tässä tarvitaan uusi taho määrittelemään raportointitarpeet.

Ohjausryhmä kävi asiasta vilkasta keskustelua. Nähtiin, että ammattikorkeakouluissa toisiinsa vertaaminen on jo käytäntö, mutta yliopistopuolella vastaavaa ei ole. Asiassa nähtiin myös omat vaaransa.

Ohjausryhmä päätti, että XDW-projektin tavoitetta laajennetaan siten, että viranomaiset voivat asioida korkeakoulujen kanssa tätä kautta "korkeakoululaitoksen yhteinen raportointipalvelu viranomaisille". Tilastokeskuksen tarvitsema taso tulee olla tietovaraston tiedonkeruun määrittelyn pohjana.

Puheenjohtaja kertoi, että yhteisen käsitelmän, sen kehittämisen ja ylläpidon kustannukset tullaan hoitamaan CSC-OPM vuosisopimuksen osana, joten siitä ei jatkossakaan synny korkeakoulukohtaisia kustannuksia.

Ohjausryhmä päätti, että XDW-tietovarastopalvelun toimittajaksi korkeakouluille valitaan CSC.

Ohjausryhmä käsitteli ehdotusta hinnoittelumallista.

Manne Miettinen kertoi, että hinnoittelumallissa on oletettu, että kymmenen korkeakoulua tulee ottamaan XDW-tietovarastopalvelun ulkoistettuna palveluna käyttöönsä. Mikäli korkeakouluja on enemmän, hinta laskee. Ohjausryhmä keskusteli hinnoittelumallin soveltuvuudesta eri kokoisille organisaatioille, arvioiden että voi olla tarpeen mitoittaa kustannukset korkeakoulun koon mukaan. Ohjausryhmä ehdotti, että hinnan ilmoittamisen yhteydessä tulisi myös ilmoittaa, mitä kustannuksia tai työtä juuri tämän tietovarastopalvelun käyttö korkeakouluissa säästää ja saako tätä kautta käyttöönsä jotakin tietoa, jota ei muuten saa. Varsinaiseen kustannustasoon ohjausryhmä ei ottanut kantaa.

6. KOKOA-osahankkeen koordinaatioryhmän nimeäminen ja benchmarking pienryhmän työn käynnistäminen

Klaus Lindberg esitteli ehdotuksen KOKOA-osahankkeen koordinaatioryhmän kokoonpanon rooleista ja toimeksiannosta. Ohjausryhmä keskusteli kokoonpanosta vilkkaasti, etenkin ryhmän koosta ja tarkemmasta tehtävänkuvauksesta. Ilkka Siissalo esitteli tarkennettua sisältösuunnitelmaa kokonaisarkkitehtuurikäsikirjan toisesta osasta. Ryhmä nähtiin kuitenkin tarpeelliseksi etenkin teknisessä mielessä koordinaatiota hoitavaksi tahoksi, joka huolehtii erityisesti mahdollisten kokonaisarkkitehtuurityöhön liittyvien päällekkäisyyksien syntymisen eri osahankkeissa.

Ohjausryhmä päätti, että asetetaan KOKOA-koordinaatioryhmä toistaiseksi siten, että siihen kutsutaan kokonaisarkkitehtuuripilotin, -koulutuksen ja -asiantuntemuksen edustajia, ja osahankkeiden välistä yhteistoimintaa vahvistamaan osahankkeiden puheenjohtajat, molemmilta korkeakoulusektoreilta korkeakoulun johdon edustajat, laatutyön edustaja, koordinaattoritahon CSC edustusta ja IT-pääsihteerit edustamaan IT-johtoa. Ohjausryhmä nimitti koordinaatioryhmän puheenjohtajaksi Ilmari Hyvösen opetusministeriöstä. Ohjausryhmä päätti, että ehdotuksessa mainituilta henkilöiltä vahvistetaan heidän mahdollisuutensa osallistua toimintaan ja kokoonpano vahvistetaan sen jälkeen.

KOKOA-koordinaatioryhmän tehtäväksi asetettiin kokonaisarkkitehtuurityön koordinoiminen ja kokonaisarkkitehtuuriosaamisen lisääminen korkeakoulusektorilla, ja se ohjaa myös IT benchmarking-pienryhmän toimintaa.

Ryhmän tulee toimittaa seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen tarkennettu tehtäväkuvaus ja toimintasuunnitelma, jonka jälkeen ohjausryhmä ottaa kantaa toiminnan jatkamiseen ja ryhmän kokoonpanoon. Ohjausryhmä keskusteltiin myös mahdollisesta työn resurssoinnista lyhyesti.

Ohjausryhmä päätti asettaa korkeakoulujen tietohallintojen benchmarkingia valmistelevan pienryhmän, johon kutsuttiin Kimmo Pettinen, tietohallintopäällikkö, Laureasta, Ari Kuusio, tietohallintojohtaja, HAMKista, Mika Kivilompolo, tietohallintopäällikkö, HY:stä Ahti Planman, yliopistojen IT-pääsihteeri, UEF:stä esitetyn mukaisesti.

Pienryhmän tulee valmistella benchmarkingin toteutussuunnitelmaehdotus ohjausryhmän seuraavaan kokoukseen mennessä.

7. TUTKI-osahankkeen ja JURE-projektin etenemisestä

Tuija Raaska esitteli lyhyesti osahankkeen etenemisestä. Hän kertoi JURE-työryhmien työn vaiheesta ja ensimmäisistä tuloksista, sekä asian ajankohtaisuudesta sekä julkaisurekisteritiedon tarpeellisuuden lisääntyvistä kysynnästä syksyn mittaan julkaistujen Tieteen tila ja –taso sekä kansainvälisen arvioinnin tulosten valossa. Hän esitteli lyhyesti myös Suomen yliopistojen rehtorien neuvoston asettaman 2009 työryhmän raportista, jossa pohditaan tutkimuksen laadunarviointia erityisesti julkaisujen laadunarvioinnin näkökulmasta. Työryhmän asettamisen taustalla oli tarve laadullisten indikaattorien kehittämiseen mm. yliopistojen rahoitusmalliin. Työryhmä ehdotti, että julkaisujen laadunarviointia varten luotaisiin Norjan ja Tanskan mallien mukaisesti julkaisuforumiin perustuva järjestelmä. Suomen yliopistot UNIFIn hallitus hyväksyi 15.1.2010 työryhmän raportin ja päätti käynnistää sen pohjalta jatkotoimenpiteet. Hän kertoi, että raportissa esitetään JURE-projektiin liittyviä askelmerkkejä ja että asiasta järjestetään 17.3. keskustelutilaisuus (rahoitusmalli, vastuutahot, organisointi).

Lopuksi hän esitti kaikille ohjausryhmän jäsenille kutsun osallistua TUTKI-osahankkeen ja JURE-projektin yhteiseen seminaariin. ”Tutkimuksen tietohallinto tutkijan tukena” – seminaari järjestetään 16.3. OPM:ssä. Seminaarissa esitellään TUTKI-osahankkeen ja JURE-projektin ensimmäisiä tuloksia ja käydään asioista keskustelua laajemmaltikin. Seminaarin ilmoittautuminen ja alustava ohjelmaluonnos löytyvät OPM:n sivujen tapahtumakalenterista.

Ohjausryhmä piti rivakkaa etenemistä etenkin JURE-projektissa hyvänä ja odotuksia herättävänä.

8. Tiedotusasiat

- RAKETTI- uutiskirje 1/2010 julkaistaan viikon 9 aikana
- RAKETTI-hanke järjestää ”Tutkimuksen tietohallinto tutkijan tukena” seminaarin 16.3. OPM:ssä

9. Seuraavat kokoukset

- keskiviikko 9.6.2010 klo 12-16
- keskiviikko 18.8.2010 klo 9–16
- maanantai 22.11.2010 klo 12–16

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja totesi lopuksi, että hanke etenee hyvin, vuoden lopussa ollaan tilanteessa jossa korkeakoulun arjessakin nähdään jo tuloksia. Hän päätti kokouksen klo 16.03.